

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 23 februari 1891, kl. 10 f. m.

Konstitutionsutskottets memorial, med uppgift å hvilande förslag till ändringar i grundlagarne.

Till grundlagsenlig behandling får utskottet härmed för Riksdagen anmäla de på grund af § 64 riksdagsordningen under sist förflutna treårsperiod såsom hvilande antagna förslag till ändringar i rikets grundlagar.

Förslag

till ändringar i grundlagarne, hänskjutna till grundlagsenlig behandling vid nu pågående riksdag.

Från riksdagen år 1889:

Om ändring af § 23 riksdagsordningen.

Riksdagsordningen.

(Nuvarande lydelse:)

(Föreslagen lydelse:)

§ 23.

Hvarje ledamot af Andra Kammar-
ren åtnjuter af statsmedel ersättning
för resekostnad till och från riksdagen
samt arfvode af ett tusen två hundra
riksdaler för hvarje lagtima riksdag

Hvarje ledamot af Andra Kammar-
ren åtnjuter af statsmedel ersättning
för resekostnad till och från riksdagen
samt arfvode af ett tusen två hundra
riksdaler för hvarje lagtima riksdag

Bih. till Riksd. Prot. 1891. 3 Saml. 1 Häft. (N:o 1).

(Nuvarande lydelse:)

dag; dock att, när antingen Konungen upplöser riksdag, innan den varit fyra månader tillsammans, eller ledamot af kammaren eljest afgår från sin befattning under riksdagen, innan så lång tid af dess sammanträde förflutit, så ock under urtima riksdag, kammarens ledamot undfår, jemte resekostnadsersättning, i dagtraktamente tio riksdaler, hvilket dock ej må öfverstiga sammanlagdt ett tusen två hundra riksdaler.

Den ledamot af kammaren, som icke i rätt tid vid riksdagen sig inställer, skall för hvarje dag han uteblifver vara förlustig tio riksdaler af arfvodet.

(Föreslagen lydelse:)

dock att, när antingen Konungen upplöser riksdag, innan den varit fyra månader tillsammans, eller ledamot af kammaren eljest afgår från sin befattning under riksdagen, innan så lång tid af dess sammanträde förflutit, *eller riksdagen sammanträder i följd deraf att Konungen, med upplösande af riksdag, förordnat om nya val*, så ock under urtima riksdag, kammarens ledamot undfår, jemte resekostnadsersättning, i dagtraktamente tio riksdaler, hvilket dock ej må öfverstiga sammanlagdt ett tusen två hundra riksdaler.

Den ledamot af kammaren, som icke i rätt tid vid riksdagen sig inställer, skall för hvarje dag han uteblifver vara förlustig tio riksdaler af arfvodet.

Hänvisning: Konstitutionsutskottets utlåtande n:o 6.

Första Kammarens protokoll den 6 april.

Andra Kammarens protokoll den 8 april.

Från riksdagen år 1890:

Om ändring af §§ 6 och 13 riksdagsordningen.

Riksdagsordningen.

(Nuvarande lydelse:)

(Föreslagen lydelse:)

§ 6.

Första Kammarens ledamöter skola, för en tid af nio år, utses af landstingen och stadsfullmäktige i de städer, som ej i landsting deltaga. Hvarje landsting och sådan stad, som nu

1. Första Kammaren skall bestå af etthundra femtio ledamöter, hvilka för en tid af nio år utses af landstingen och stadsfullmäktige i de städer, som ej i landsting deltaga.

(Nuvarande lydelse:)

nämnd är, väljer, efter folkmängden inom sitt område, en riksdagsman för hvarje fullt tal af trettiotusen. Går ej folkmängden upp till trettiotusen, väljes dock en riksdagsman.

(Föreslagen lydelse:)

2. Hvarje landstingsområde och sådan stad, som nu är nämnd, utgör en valkrets, för hvilken, efter folkmängden inom dess område, väljes en riksdagsman för hvarje fullt tal, motsvarande en etthundrafemtionedel af rikets folkmängd.

3. För valkrets, som har mindre folkmängd än i mom. 2 sägs, väljes dock en riksdagsman.

4. Derest det antal riksdagsmän, som med tillämpning af stadgandena i mom. 2 och 3 bör utses, icke uppgår till etthundrafemtio, skola, för ernående af detta antal, de valkretsar, hvilkas folkmängd mest öfverskjuter de tal, som enligt mom. 2 äro bestämmande för riksdagsmännens antal inom valkretsarne, vara berättigade att hvardera välja ytterligare en riksdagsman.

5. Det antal riksdagsmän, hvarje valkrets, enligt ofvan angifna grunder, eger utse, bestämmes hvart tionde år af Konungen; och skall vid tillämpning af den sålunda fastställda ordningen iakttagas, att inskränkning icke sker i vald riksdagsmans rätt att under föreskrifven tid utöfva riksdagsmannakallet.

6. Upphör stad att i landsting delta, må, så länge då gällande ordning för valen länder till efterrättelse, stadens rätt att utse riksdagsman inträda allenast i det fall, att ledighet uppstår i den valkrets, staden förut tillhört.

(Nuvarande lydelse :)

(Föreslagen lydelse :)

§ 13.

1. Andra Kammarens ledamöter väljas för en tid af tre år, räknade från och med januari månads början året näst efter det, under hvilket valet skett.

2. Å landet, hvartill i fråga om riksdagsmannaval äfven räknas köpingar, utses för hvarje domsaga en riksdagsman. Domsaga, som, oberäknadt dertill hörande städer, har större folkmängd än fyratiotusen, varde dock af Konungen, så vidt ske kan häradsvis, indelad i två valkretsar, som välja hvardera en riksdagsman.

3. I hvarje stad, som eger en folkmängd af tiotusen eller mer, utses en riksdagsman för hvarje fullt tal af tiotusen. Öfriga städer skola första gången af Konungen, och derefter hvart tionde år af kammaren, ordnas, så vidt ske kan länsvis, i särskilda valkretsar, som hvardera utse en riksdagsman, och skall hvarje sådan valkrets innehålla en folkmängd af minst sex tusen och högst tolf tusen.

1. Andra Kammaren skall bestå af tvåhundraötjugufem ledamöter, deraf etthundra femtio för landet och sjuttio fem för städerna. Dessa ledamöter väljas för en tid af tre år, räknade från och med januari månads början året näst efter det, under hvilket valet skett.

2. Å landet, hvartill i fråga om riksdagsmannaval äfven räknas köpingar, utses för hvarje domsaga en riksdagsman. Understiger domsagornas antal etthundra femtio, skola, för ernående af det bestämda antalet riksdagsmän, de folkrikaste domsagorna, så vidt ske kan häradsvis, indelas i två valkretsar, som hvardera välja en riksdagsman. Öfverstiger domsagornas antal etthundra femtio, skola, i den mån sådant erfordras, angränsande domsagor, som hafva minsta sammanlagda folkmängden, förenas, två och två, till en valkrets.

3. I stad, hvars folkmängd uppgår till eller öfverstiger en sjuttio femtedel af folkmängden i rikets alla städer, väljes efter stadens folkmängd en riksdagsman för hvarje fullt tal, motsvarande en sjuttio femtedel af städernas folkmängd. Städer, med mindre folkmängd än nu är sagdt, ordnas, så vidt lämpligen ske kan länsvis, i så många valkretsar, som, med iakttagande af att hvardera utser en riksdagsman, erfordras för uppnående

af det i mom. 1 föreskrifna antal riksdagsmän för städerna.

4. Indelningen af omförmälda valkretsar så ock riksdagsmännens antal för hvar och en af de städer, hvilkas folkmängd i och för sig berättigar dem att utan förening med annan stad välja riksdagsman, bestämmes, efter ofvan angifna grunder, hvar tionde år af Konungen. Den ordning, som sålunda fastställes, vinner tillämpning vid de val, hvilka näst derefter, enligt § 15 mom. 1, skola ega rum. Köping, som erhåller stadsprivilegier, räknas i fråga om riksdagsmannaval fortfarande till landet, till dess ny valkretsordning varder fastställd.

Hänvisning: Konstitutionsutskottets utlåtande n:o 1.
Första Kammarens protokoll den 8 mars.
Andra Kammarens protokoll den 8 mars.

Stockholm den 17 februari 1891.

På utskottets vägnar:

O. Bergius.
